

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (ôsma komora)

z 8. mája 2024*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Vlastné zdroje Európskej únie – Vnútroštátny program spolufinancovaný z Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV) – Pomoc poskytovaná pri vykonávaní tohto programu na základe zmluvy – Ochrana finančných záujmov Únie – Nariadenie (ES) č. 2988/95 – Pôsobnosť – Konanie v súvislosti s nezrovnalosťami – Článok 3 – Premlčacia doba konania – Pojem ‚akt, ktorým sa prerušuje premlčacia doba‘ – Zásada proporcionality – Žiadosť o vrátenie neoprávnene vyplatenej pomoci na základe súkromného práva členského štátu“

Vo veci C-734/22,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Oberster Gerichtshof (Najvyšší súd, Rakúsko) zo 17. októbra 2022 a doručený Súdnemu dvoru 29. novembra 2022, ktorý súvisí s konaním:

Republik Österreich

proti

GM,

SÚDNY DVOR (ôsma komora)

v zložení: predseda ôsmej komory N. Piçarra (spravodajca), sudcovia N. Jääskinen a M. Gavalec,

generálna advokátka: J. Kokott,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- GM, v zastúpení: L. Peissl a J. Reich-Rohrwig, Rechtsanwälte,
- rakúska vláda, v zastúpení: A. Posch, J. Schmoll a E. Samoilova, splnomocnení zástupcovia,
- Európska komisia, v zastúpení: F. Blanc, B. Hofstätter a A. Sauka, splnomocnení zástupcovia,

* Jazyk konania: nemčina.

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálnej advokátky, že vec bude prejednaná bez jej návrhov,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 3 nariadenia Rady (ES, Euratom) č. 2988/95 z 18. decembra 1995 o ochrane finančných záujmov Európskych spoločenstiev (Ú. v. ES L 312, 1995, s. 1; Mim. vyd. 01/001, s. 340), ako aj výkladu zásady proporcionality.
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi Rakúskou republikou a GM, fyzickou osobou, vo veci premlčacej doby uplatniteľnej na žiadosť o vrátenie pomoci, ktorá bola tejto osobe neoprávnene vyplatená.

Právny rámec

Právo Únie

- 3 Tretie a štvrté odôvodnenie nariadenia č. 2988/95 stanovujú:

„... sa... treba brániť vo všetkých oblastiach činom, ktoré poškodzujú finančné záujmy [Európskych] spoločenstiev“.

... keďže účinnosť boja proti podvodom na finančných záujmoch [poškodzujúcim finančné záujmy – *neoficiálny preklad*] spoločenstva si vyžaduje prijatie spoločného právneho rámca pre všetky oblasti, ktoré sú upravené politikami spoločenstva.“
- 4 Článok 1 tohto nariadenia stanovuje:

„1. Na účely ochrany finančných záujmov Európskych spoločenstiev sa týmto prijíma všeobecná úprava týkajúca sa jednotných kontrol a správnych opatrení a sankcií, ktoré sa týkajú [nezrovnalostí – *neoficiálny preklad*] s ohľadom na právo spoločenstva.

2. „Nezrovnalosť“ je akékoľvek porušenie ustanovenia práva spoločenstva vyplývajúce z konania alebo opomenutia hospodárskeho subjektu, dôsledkom čoho je alebo by bolo poškodenie všeobecného rozpočtu spoločenstiev alebo rozpočtov nimi spravovaných, buď zmenšením, alebo stratou výnosov plynúcich z vlastných zdrojov vybraných priamo v mene spoločenstiev alebo neoprávnenou výdajovou položkou.“
- 5 Článok 3 uvedeného nariadenia stanovuje:

„1. Premlčacia doba konania je štyri roky od času spáchania nezrovnalosti uvedenej v článku 1 ods. 1 Odvetvové predpisy však môžu ustanoviť kratšie obdobie, ktoré však nesmie byť kratšie ako tri roky.

V prípade pokračujúcej alebo opakujúcej sa nezrovnalosti, premlčacia doba začína plynúť odo dňa, keď sa nezrovnalosť skončila. V prípade mnohoročných programov plyní premlčacia doba až do úplného skončenia programu.

Premlčacia doba sa prerušuje pri akomkoľvek akte príslušného orgánu, o ktorom je daná osoba upovedomená a týka sa vyšetrovania alebo právneho konania v súvislosti s nezrovnalosťou. Premlčacia doba začína plynúť znova po každom akte prerušenia.

Premlčanie sa však stane účinným najneskôr v deň, keď vyprší dvojnásobok premlčacej doby bez toho, aby príslušný orgán uložil sankciu, s výnimkou prípadu, keď bolo správne konanie prerušené v zmysle článku 6 ods. 1.

...

3. Členské štáty si zachovávajú možnosť uplatňovať dlhšie doby a lehoty ako tie, ktoré sú ustanovené v odsekoch 1 a 2 v tomto poradí.“

Rakúske právo

6 Ustanovenie § 1478 Allgemeines bürgerliches Gesetzbuch (Všeobecný občiansky zákonník) v znení uplatniteľnom na spor vo veci samej (ďalej len „ABGB“), nazvaného „Premlčacia doba – Všeobecne“, stanovuje pre „jednoduché nevyužitie práva, ktoré mohlo byť samo osebe vykonané“, tridsaťročnú premlčaciu dobu.

7 Podľa § 1489 ABGB:

„Každá žaloba o náhradu škody sa premlčí po uplynutí troch rokov odo dňa, keď sa poškodený dozvedel o škode a o totožnosti osoby, ktorá ju spôsobila, bez ohľadu na to, či bola škoda spôsobená porušením zmluvného záväzku alebo bez súvislosti so zmluvou. Ak sa poškodený nezvedel o škode alebo o totožnosti osoby, ktorá ju spôsobila, alebo ak škoda vznikla v dôsledku jedného alebo viacerých trestných činov, ktoré možno spáchať len úmyselne a za ktoré možno uložiť trest odňatia slobody na viac ako jeden rok, právo podať žalobu zaniká až po tridsiatich rokoch.“

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

8 V rámci vykonávania Österreichischer Programm für umweltgerechte Landwirtschaft (rakúsky program pre ekologické poľnohospodárstvo), ktorý bol na základe nariadenia Rady (ES) č. 1698/2005 z 20. septembra 2005 o podpore rozvoja vidieka prostredníctvom Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV) (Ú. v. EÚ L 277, 2005, s. 1) spolufinancovaný Európskym poľnohospodárskym fondom pre rozvoj vidieka (EPFRV) a ktorý riadil Agrarmarkt Austria (Úrad pre dohľad nad poľnohospodárskymi trhmi, Rakúsko, ďalej len „AMA“), Rakúska republika ponúkala finančnú pomoc na obdobie od roku 2007 do roku 2013. Táto pomoc bola vyplácaná prostredníctvom súkromnoprávných zmlúv, ktoré boli uzavreté medzi týmto členským štátom a žiadateľmi o uvedenú pomoc, na základe viacročných záväzkov, ktoré títo žiadatelia prijali.

- 9 Pri kontrole vykonanej v roku 2013 u GM, ktorý bol príjemcom takejto pomoci, AMA konštatoval rozdiel medzi plochami, ktoré boli predmetom žiadosti o pomoc, a plochami, ktoré boli skutočne spôsobilé na poskytnutie tejto pomoci. Vyzval preto GM, aby vrátil prémie poskytnuté v rokoch 2008 až 2010 a 2012 až 2013.
- 10 Po tom, čo AMA predložil GM správu o audite a dva platobné výmery z 26. marca a 26. júna 2014, ako aj upomienky na zaplatenie z 11. mája a 12. novembra 2015, zaslal mu 16. decembra 2015 výzvu pod hrozbou „súdneho konania“.
- 11 Vzhľadom na to, že GM nezaplatil, Rakúska republika podala 26. apríla 2019 na občianskoprávny súd prvého stupňa žalobu, ktorou sa domáhala, aby bola GM uložená povinnosť vrátiť neoprávnene vyplatenú pomoc zvýšenú o úroky, proti ktorej GM namietol premlčanie.
- 12 Tento súd obmedzil predmet občianskoprávneho konania, v rámci ktorého rozhodoval, na otázku, či je nárok uplatnený predmetnou žalobou premlčaný. Na základe článku 3 nariadenia č. 2988/95 konštatoval, že v prejednávanej veci štvorročná premlčacia doba konania stanovená v tomto nariadení začala plynúť 1. januára 2014, ale bola prerušená okrem iného upomienkami a výzvami z 11. mája, 12. novembra a 16. decembra 2015, a teda že nárok uplatnený touto žalobou nie je premlčaný.
- 13 Súd, na ktorý GM podal odvolanie, rozhodol, že nariadenie č. 2988/95 nie je uplatniteľné a že podľa § 1489 ABGB je nárok uplatnený žalobou premlčaný.
- 14 Rakúska republika následne podala proti tomuto poslednému rozsudku opravný prostriedok „Revision“ na Oberster Gerichtshof (Najvyšší súd, Rakúsko), ktorý je vnútroštátnym súdom, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania, v ktorom tvrdila, že štvorročná premlčacia doba stanovená v článku 3 ods. 1 prvom pododseku nariadenia č. 2988/95 sa musí uplatniť na predmetné žiadosti o vrátenie a že upomienky na zaplatenie uvedené v bode 10 tohto rozsudku treba kvalifikovať ako „akty príslušného orgánu, ktoré sa týkajú vyšetrovania alebo právneho konania v súvislosti s nezrovnalosťou“, ktoré spôsobili prerušenie tejto premlčacej doby podľa článku 3 ods. 1 tretieho pododseku tohto nariadenia. Nárok uplatnený žalobou na vrátenie teda nie je premlčaný. Ak sa uvedené nariadenie neuplatňuje, mala by sa uplatniť tridsaťročná premlčacia doba stanovená v § 1478 ABGB.
- 15 GM tvrdí, že nariadenie č. 2988/95 sa neuplatňuje, keďže sa vzťahuje len na práva, ktoré musia byť zaručené „prostriedkami verejného práva“. Predmetná pomoc však bola poskytnutá na základe súkromnoprávnej zmluvy, ktorá sa riadi vnútroštátnym právom. Keďže v čase podania žaloby na prvom stupni už uplynula trojročná lehota stanovená v § 1489 ABGB, nárok uplatnený touto žalobou je premlčaný. Aj za predpokladu, že by sa toto nariadenie uplatňovalo, nárok uplatnený žalobou by bol napriek tomu premlčaný. Žiadosti a upomienky na zaplatenie totiž nemožno kvalifikovať ako akty týkajúce sa vyšetrovania alebo právneho konania v súvislosti so zistenou nezrovnalosťou v zmysle článku 3 ods. 1 tretieho pododseku uvedeného nariadenia.
- 16 Vnútroštátny súd sa domnieva, že riešenie sporu, ktorý prejednáva, závisí od toho, či sa štvorročná premlčacia doba stanovená v článku 3 nariadenia č. 2988/95 uplatní v prípade, ak pomoc spolufinancovaná Európskou úniou nebola poskytnutá „správnym aktom orgánu verejnej moci“, a teda konanie o vymáhaní tejto pomoci patrí do oblasti súkromného práva. Domnieva sa, že ak by sa toto ustanovenie uplatňovalo, GM by sa nemohol opierať o trojročnú premlčaciu dobu

stanovenú v § 1489 ABGB, rovnako ako Rakúska republika by sa nemohla opierať o tridsaťročnú premlčaciu dobu stanovenú v § 1478 ABGB, keďže táto posledná uvedená doba nerešpektuje zásadu proporcionality.

17 Za týchto podmienok Oberster Gerichtshof (Najvyšší súd) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Má sa článok 3 nariadenia [č. 2988/95] priamo uplatniť na také nároky, ktorými sa Rakúska republika prostredníctvom prostriedkov súkromného práva domáha vrátenia pomoci, ktorú poskytla žiadateľom o pomoc na základe zmluvy v rámci programu, ktorý predstavuje agroenvironmentálne opatrenie podľa nariadenia [č. 1698/2005], keďže príjemca pomoci porušil zmluvné povinnosti?

2. V prípade, že je odpoveď na prvú otázku kladná, má sa článok 3 ods. 1 tretí pododsek nariadenia [č. 2988/95] vykladať v tom zmysle, že o vyšetrowanie alebo právne konanie, ktorým sa prerušuje premlčanie, ide aj vtedy, ak poskytovateľ pomoci znovu, prípadne opakovane, vyzve príjemcu pomoci na zaplatenie po prvom mimosúdnom vymáhaní nároku na vrátenie pomoci, a mimosúdne ho upomenie, namiesto toho, aby svoje nároky na vrátenie uplatnil na súde?

3. V prípade, že je odpoveď na prvú otázku záporná, je uplatnenie tridsaťročnej premlčacej lehoty podľa vnútroštátneho občianskeho práva na nároky na vrátenie, ktoré je uvedené v prvej otázke, v súlade s právom Únie, najmä so zásadou proporcionality?“

O prejudiciálnych otázkach

O prvej prejudiciálnej otázke

18 Svojou prvou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 3 ods. 1 prvý pododsek nariadenia č. 2988/95 vykladať v tom zmysle, že štvorročná premlčacia doba, ktorú stanovuje, je priamo uplatniteľná na žiadosť o vrátenie pomoci spolufinancovanej Úniou, ktorá sa riadi ustanoveniami súkromného práva členského štátu.

19 Je dôležité pripomenúť, že ustanovenia nariadení majú totiž z dôvodu svojej samotnej povahy a funkcie v systéme prameňov práva Únie vo všeobecnosti bezprostredný účinok vo vnútroštátnych právnych poriadkoch bez toho, aby vnútroštátne orgány museli prijať vykonávacie opatrenia (rozsudky z 24. júna 2004, Handlbauer, C-278/02, EU:C:2004:388, bod 25, ako aj zo 7. apríla 2022, IFAP, C-447/17 a C-448/20, EU:C:2022:265, bod 88).

20 Článok 3 ods. 1 prvý pododsek nariadenia č. 2988/95 zavádza pre konania o nezrovnalostiach všeobecnú štvorročnú premlčaciu dobu, ktorá začína plynúť odo dňa, keď došlo k nezrovnalosti. Podľa článku 1 ods. 2 tohto nariadenia pojem nezrovnalosť je „akékoľvek porušenie ustanovenia práva [Únie] vyplývajúce z konania alebo opomenutia hospodárskeho subjektu, dôsledkom čoho je alebo by bolo poškodenie všeobecného rozpočtu [Únie]“.

21 Tento článok 3 ods. 1 prvý pododsek tiež spresňuje, že táto štvorročná premlčacia doba sa uplatní v prípade, ak neexistujú „odvetvové predpisy“, teda predpisy prijaté na úrovni Únie a nie na vnútroštátnej úrovni, ktoré stanovujú „kratšie obdobie, ktoré však nesmie byť kratšie ako tri roky“

(pozri v tomto zmysle rozsudky z 29. januára 2009, Josef Vosding Schlacht-, Kühl- und Zerlegebetrieb a i., C-278/07 až C-280/07, EU:C:2009:38, bod 44, ako aj z 22. decembra 2010, Corman, C-131/10, EU:C:2010:825, bod 41).

- 22 Nič v znení tohto ustanovenia nenaznačuje, že uplatnenie štvorročnej premlčacej doby, ktorú stanovuje, závisí od právnej povahy nástrojov, ktoré vnútroštátne orgány využívajú na účely ochrany finančných záujmov Únie a nápravy zistených nezrovnalostí.
- 23 Okrem toho výklad uvedeného ustanovenia, ktorý by uplatnenie nariadenia č. 2988/95 podmieňoval právnou povahou – verejnou alebo súkromnou – nástrojov, ktoré vnútroštátne orgány používajú na účely ochrany finančných záujmov Únie, by obmedzil potrebný účinok toto nariadenia, ktorého cieľom je, ako to v podstate uvádzajú tretie a štvrté odôvodnenie uvedeného nariadenia, bojovať vo všetkých oblastiach proti konaniam, ktoré poškodzujú tieto finančné záujmy, zavedením spoločného rámca pre všetky oblasti politik Únie.
- 24 Z uvedeného vyplýva, že v prípade neexistencie „odvetvových predpisov“ sa má článok 3 ods. 1 prvý pododsek tohto nariadenia vykladať v tom zmysle, že všeobecná štvorročná premlčacia doba, ktorú stanovuje, sa uplatňuje na žiadosti o vrátenie pomoci podané z dôvodu, že príjemca tejto pomoci si nesplnil zmluvnú povinnosť, ktorá sa naň vzťahuje, čo má za následok porušenie právneho predpisu Únie, v dôsledku ktorého je alebo by mohol byť poškodený všeobecný rozpočet Únie.
- 25 Tento výklad podporuje systematika nariadenia č. 2988/95. Tento článok 3 sa totiž nachádza v prvej hlave tohto nariadenia, ktorá sa týka „Všeobecných zásad“, a nie v druhej hlave uvedeného nariadenia, ktorá konkrétne upravuje „Správne opatrenia a sankcie“.
- 26 Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody treba na prvú otázku odpovedať tak, že článok 3 ods. 1 prvý pododsek nariadenia č. 2988/95 sa má vykladať v tom zmysle, že štvorročná premlčacia doba, ktorú stanovuje, je priamo uplatniteľná na žiadosť o vrátenie pomoci spolufinancovanej Úniou, ktorá sa riadi ustanoveniami súkromného práva členského štátu.

O tretej prejudiciálnej otázke

- 27 Svojou treťou otázkou, ktorú treba preskúmať ako druhú v poradí, sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má zásada proporcionality vykladať v tom zmysle, že bráni tomu, aby sa na žiadosti o vrátenie pomoci spolufinancovanej Úniou uplatnila na základe článku 3 ods. 3 nariadenia č. 2988/95 tridsaťročná premlčacia doba zavedená ustanovením súkromného práva členského štátu.
- 28 Podľa článku 3 ods. 3 tohto nariadenia si členské štáty zachovávajú možnosť stanoviť dlhšie premlčacie doby, ako je minimálna štvorročná doba stanovená v odseku 1 tohto článku. Normotvorca Únie totiž nemal v úmysle zjednotiť lehoty uplatniteľné v tejto oblasti, a preto nadobudnutie účinnosti nariadenia č. 2988/95 nemohlo prinútiť členské štáty k tomu, aby premlčacie doby, ktoré v minulosti uplatňovali v prípade neexistencie pravidiel práva Únie platných v tejto oblasti, skrátili na štyri roky. Aj keď si členské štáty ponechávajú širokú mieru voľnej úvahy, pokiaľ ide o stanovenie dlhších premlčacích dôb, ktoré zamýšľajú uplatňovať v prípade nezrovnalostí poškodzujúcich finančné záujmy Únie (rozsudok zo 17. septembra 2014, Cruz & Companhia, C-341/13, EU:C:2014:2230, body 54 a 55), takéto lehoty však musia

- dodržiavať všeobecné zásady práva Únie, medzi ktoré patrí aj zásada proporcionality (pozri v tomto zmysle rozsudok z 2. marca 2017, *Glencore Céréales France*, C-584/15, EU:C:2017:160, bod 72).
- 29 V súlade s touto zásadou takáto lehota nesmie ísť nad rámec toho, čo je nevyhnutné na dosiahnutie cieľa ochrany finančných záujmov Únie (pozri v tomto zmysle rozsudky zo 17. marca 2011, *AJD Tuna*, C-221/09, EU:C:2011:153, bod 79; z 5. mája 2011, *Ze Fu Fleischhandel a Vion Trading*, C-201/10 a C-202/10, EU:C:2011:282, bod 38, ako aj zo 7. apríla 2022, *IFAP*, C-447/20 a C-448/20, EU:C:2022:265, bod 116).
- 30 Súdny dvor rozhodol, že na účely dosiahnutia cieľa ochrany finančných záujmov Únie nie je uplatnenie desaťročnej premlčacej doby vyplývajúcej z ustanovenia vnútroštátneho súkromného práva v rozpore so zásadou proporcionality. Z hľadiska tohto cieľa, pre ktorý nariadenie č. 2988/95 zaviedlo štvorročnú premlčaciu dobu, ktorá má umožniť vnútroštátnym orgánom začať konanie v súvislosti s nezrovnalosťou poškodzujúcou finančné záujmy Únie a môže viesť okrem iného k vráteniu neoprávnene získanej výhody, sa však zdá, že tridsaťročná premlčacia doba ide nad rámec toho, čo je nevyhnutné pre správu postupujúcu s náležitou starostlivosťou (rozsudok zo 17. septembra 2014, *Cruz & Companhia*, C-341/13, EU:C:2014:2230, body 60 a 61).
- 31 Členské štáty sú totiž na základe článku 4 ods. 3 ZEÚ viazané povinnosťou všeobecnej starostlivosti, ktorá zahŕňa bezodkladné prijatie opatrení určených na nápravu nezrovnalostí a ukladá vnútroštátnym správnym orgánom povinnosť overiť správnosť platieb, ktoré uskutočňuje a ktoré zaťažujú rozpočet Únie. Za týchto podmienok by pripustenie možnosti členských štátov poskytnúť svojim správnym orgánom oveľa dlhšiu lehotu na konanie, ako je lehota stanovená v článku 3 ods. 1 prvom pododseku nariadenia č. 2988/95, mohlo nabádať vnútroštátne orgány k tomu, aby odložili začatie konania v súvislosti s „nezrovnalosťami“ v zmysle článku 1 ods. 2 tohto nariadenia, pričom by hospodárske subjekty vystavili jednak dlhému obdobiu právnej neistoty a jednak riziku, že po uplynutí takéhoto obdobia už nebudú schopné predložiť dôkaz o správnosti dotknutých operácií (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 17. septembra 2014, *Cruz & Companhia*, C-341/13, EU:C:2014:2230, bod 62).
- 32 Z uvedeného vyplýva, že ak sa uplatnenie premlčacej doby podľa všeobecného práva na vrátenie neoprávnene získanej pomoci ukáže ako neprimerané z hľadiska cieľa ochrany finančných záujmov Únie, takéto pravidlo sa musí vylúčiť a uplatní sa všeobecná premlčacia doba stanovená v článku 3 ods. 1 prvom pododseku nariadenia č. 2988/95 (pozri v tomto zmysle rozsudok z 5. mája 2011, *Ze Fu Fleischhandel a Vion Trading*, C-201/10 a C-202/10, EU:C:2011:282, bod 51).
- 33 Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody treba na tretiu otázku odpovedať tak, že zásada proporcionality sa má vykladať v tom zmysle, že bráni tomu, aby sa na žiadosti o vrátenie pomoci spolufinancovanej Úniou uplatnila na základe článku 3 ods. 3 nariadenia č. 2988/95 tridsaťročná premlčacia doba zavedená ustanovením vnútroštátneho práva členského štátu.

O druhej prejudiciálnej otázke

- 34 Svojou druhou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 3 ods. 1 tretí pododsek nariadenia č. 2988/95 vykladať v tom zmysle, že pojem „akt, ktorý sa týka vyšetrovania alebo právneho konania v súvislosti s nezrovnalosťou“, vykonaný príslušným orgánom a oznámený danej osobe, ktorý má za následok prerušenie „premlčacej doby konania“, sa vzťahuje na mimosúdne akty, akými sú správa o audite, platobný výmer, upomienka alebo výzva na zaplatenie.

- 35 Podľa tohto ustanovenia sa premlčacia doba konania prerušuje pri akomkoľvek akte príslušného orgánu, o ktorom je daná osoba upovedomená a týka sa vyšetrovania alebo právneho konania v súvislosti s nezrovnalosťou.
- 36 Treba uviesť, že toto ustanovenie nestanovuje odlišný právny režim podľa toho, či sú akty prijaté príslušným orgánom v rámci súdneho konania alebo v rámci mimosúdneho postupu.
- 37 Okrem toho prijatím článku 3 ods. 1 prvého pododseku nariadenia č. 2988/95 normotvorca Únie zaviedol všeobecné pravidlo premlčania, ktorým zamýšľal jednak určiť minimálnu dobu uplatňovanú vo všetkých členských štátoch a jednak vzdať sa možnosti vymáhať sumy neoprávnene získané z rozpočtu Únie po uplynutí štyroch rokov od okamihu, keď došlo k nezrovnalosti týkajúcej sa sporných platieb (pozri v tomto zmysle rozsudky zo 17. septembra 2014, Cruz & Companhia, C-341/13, EU:C:2014:2230, bod 49, ako aj z 3. októbra 2019, Westphal, C-378/18, EU:C:2019:832, bod 28).
- 38 Premlčacie doby totiž plnia funkciu zabezpečenia právnej istoty. Takáto funkcia by bola spochybnená, ak by táto doba mohla byť prerušená akýmkoľvek kontrolným úkonom všeobecnej povahy zo strany vnútroštátneho orgánu bez súvislosti s podozrením na nezrovnalosti týkajúcej sa dostatočne presne vymedzených činností (pozri v tomto zmysle rozsudky z 24. júna 2004, Handlbauer, C-278/02, EU:C:2004:388, bod 40, ako aj z 11. júna 2015, Pfeifer & Langen, C-52/14, EU:C:2015:381, bod 41).
- 39 Z uvedeného vyplýva, že na to, aby mohol byť akt kvalifikovaný ako akt týkajúci sa vyšetrovania alebo právneho konania, ktorý môže prerušiť premlčaciu dobu konania v zmysle článku 3 ods. 1 tretieho pododseku nariadenia č. 2988/95, musí dostatočne presne vymedziť činnosti, ktorých sa týkajú podozrenia na nezrovnalosti. Táto požiadavka presnosti však nevyžaduje, aby tento akt uvádzal možnosť uložiť príjemcovi predmetnej pomoci konkrétnu správnu sankciu alebo opatrenie (rozsudok z 11. júna 2015, Pfeifer & Langen, C-52/14, EU:C:2015:381, bod 43).
- 40 Správa zaslaná príslušným orgánom, ktorá poukazuje na nezrovnalosť, na ktorej sa príjemca pomoci v súvislosti s určitou operáciou podieľal, a ktorá od neho požaduje doplňujúce informácie týkajúce sa tejto operácie alebo mu v súvislosti s uvedenou operáciou ukladá sankciu, predstavuje dostatočne presný akt týkajúci sa vyšetrovania alebo právneho konania v súvislosti s nezrovnalosťou, a teda môže prerušiť premlčaciu dobu konania v zmysle článku 3 ods. 1 tretieho pododseku nariadenia č. 2988/95 (pozri v tomto zmysle rozsudky z 21. decembra 2011, Chambre de commerce et d'industrie de l'Indre, C-465/10, EU:C:2011:867, bod 61, ako aj z 11. júna 2015, Pfeifer & Langen, C-52/14, EU:C:2015:381, bod 42).
- 41 Rovnako tak list informujúci príjemcu pomoci spolufinancovanej z EPFRV o protiprávnej povahe tejto pomoci môže tiež prerušiť premlčaciu dobu konania stanovenú v článku 3 ods. 1 prvom pododseku tohto nariadenia (pozri v tomto zmysle rozsudok z 5. marca 2019, Eesti Pagar, C-349/17, EU:C:2019:172, body 24 a 127).
- 42 Vnútroštátnemu súdu prináleží určiť, či mimosúdne akty, o ktoré ide vo veci samej, dostatočne presne vymedzujú operácie, ktorých sa týkajú podozrenia na nezrovnalosti, a teda spadajú pod pojem „akt, ktorý sa týka vyšetrovania alebo právneho konania v súvislosti s nezrovnalosťou“, uvedený v článku 3 ods. 1 treťom pododseku uvedeného nariadenia (pozri v tomto zmysle rozsudok z 11. júna 2015, Pfeifer & Langen, C-52/14, EU:C:2015:381, body 46 a 47).

- 43 Vzhľadom na vyššie uvedené treba na druhú otázku odpovedať tak, že článok 3 ods. 1 tretí pododsek nariadenia č. 2988/95 sa má vykladať v tom zmysle, že pojem „akt, ktorý sa týka vyšetrovania alebo právneho konania v súvislosti s nezrovnalosťou“, vykonaný príslušným orgánom a oznámený danej osobe, ktorý má za následok prerušenie „premlčacej doby konania“, sa vzťahuje na mimosúdne akty, akými sú správa o audite, platobný výmer, upomienka alebo výzva na zaplatenie, pokiaľ tieto akty umožňujú ich príjemcovi, aby sa s dostatočnou presnosťou oboznámil s operáciami, ktorých sa týkajú podozrenia na nezrovnalosti.

O trovách

- 44 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdny dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (ôsma komora) rozhodol takto:

- 1. Článok 3 ods. 1 prvý pododsek nariadenia Rady (ES, Euratom) č. 2988/95 z 18. decembra 1995 o ochrane finančných záujmov Európskych spoločenstiev**

sa má vykladať v tom zmysle, že:

štvorročná premlčacia doba, ktorú stanovuje, je priamo uplatniteľná na žiadosť o vrátenie pomoci spolufinancovanej Európskou úniou, ktorá sa riadi ustanoveniami súkromného práva členského štátu.

- 2. Zásada proporcionality sa má vykladať v tom zmysle, že:**

bráni tomu, aby sa na žiadosti o vrátenie pomoci spolufinancovanej Úniou uplatnila na základe článku 3 ods. 3 nariadenia č. 2988/95 tridsaťročná premlčacia doba zavedená ustanovením vnútroštátneho práva členského štátu.

- 3. Článok 3 ods. 1 tretí pododsek nariadenia č. 2988/95**

sa má vykladať v tom zmysle, že:

pojem „akt, ktorý sa týka vyšetrovania alebo právneho konania v súvislosti s nezrovnalosťou“, vykonaný príslušným orgánom a oznámený danej osobe, ktorý má za následok prerušenie „premlčacej doby konania“, sa vzťahuje na mimosúdne akty, akými sú správa o audite, platobný výmer, upomienka alebo výzva na zaplatenie, pokiaľ tieto akty umožňujú ich príjemcovi, aby sa s dostatočnou presnosťou oboznámil s operáciami, ktorých sa týkajú podozrenia na nezrovnalosti.

Podpisy